

ДУХОВНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ ШЛЯХОМ ГЕОГРАФІЧНОЇ НАУКИ

Скін В. Г.

Саранчуківський ліцей Саранчуківської сільської ради Тернопільської області
vasul_skip@ukr.net

Наше сьогодення є калейдоскопом найрізноманітніших подій: захоплюючих, бентежних, неочікуваних, дивовижних. Щодня трапляються радісні і лякаючі миттєвості. Досить часто може бути й таке, що людина відчуває водночас і спокій, і смуток, а також окрилення й зневіру, або ж і трапляється повне розчарування. Бувають дні, коли нам досить легко підтримати, підбадьорити когось, а можемо й самі несподівано опинитися в ситуації, коли гостро потребуємо допомоги, заохочення, лагідного слова.

Наші реалії надзвичайно складні. Українці сміливо, віддано і завзято ведуть чесну боротьбу з російськими завойовниками. Тому за таких умов моральну підтримку українського народу надзвичайно важко переоцінити. Особливої уваги потребує молоде покоління, оскільки воно за будь-яких умов є досить вразливим. На жаль, брак моральності, хорошого виховання трапляється в багатьох родинах. Часом буває, що самі ж батьки поводяться вкрай негідно, демонструючи негідний приклад для наслідування власним дітям. Це і вкрай шкідливі звички, і недобросовісне, непорядне ставлення до оточуючих, і зневажливі взаємини. Нерідко відбувається насильство. В такому вирі, де водночас присутні прояви добра і зла, вчителі відіграють не останню роль, оскільки можуть вкластися у виховання свідомого молодого покоління.

Зокрема вчителі географії мають змогу використовувати краєзнавчий підхід, з допомогою якого можна інтегрувати духовні перли рідного краю для формування високоморальної особистості під час вивчення географічної науки. Потрібно акцентувати учням про духовні центри, пам'ятки архітектури національного та місцевого значення, паломницькі місця, якими славиться Україна. У великих та маленьких селах, а також містах й містечках з легкістю можна натрапити на церкви, каплички, пам'ятні хрести, братські могили, захоронення відомих особистостей. Це все можна і потрібно залучати до краєзнавчих мандрівок.

Україна володіє величезною кількістю духовних скарбів, які можна з легкістю залучити для організації тематичних краєзнавчих екскурсій. Зокрема сучасні інформаційні технології надають унікальні можливості для створення таких заходів.

Вдалий приклад, який водночас охоплює і цікаву екскурсію, і духовне виховання, – відвідування паломницьких місць: Почаївської лаври, Марійського духовного центру Зарваниці.

Також дуже самобутнім є новий паломницький центр, який вже можна вважати духовним символом Прикарпаття, – Собор блаженного священномученика Симеона Лукача, розміщений у селі Старуня Богородчанської селищної громади Івано-Франківської області.

Це далеко не повний перелік унікальних та дивовижних духовних об'єктів нашої країни, які можна і потрібно інтегрувати у моральне виховання молоді. Мандрівки саме у такі сакральні місця (рис.) дуже часто залишаються незабутніми, впливають на світогляд, зміцнюють віру, розширюють світосприйняття юних особистостей.

Почаївська лавра

Зарваниця

Собор блаженного
священномученика
Симеона Лукача

Рис. Деякі паломницькі центри України

Також надзвичайно цікавим засобом морального виховання, який можна використовувати на уроках географії, є тексти Біблії. Це може бути і анотація до уроку, і елемент мотивації, і виховний аспект. Можливості застосування біблійного тексту саме при вивченні географічної науки є надзвичайно широким. Наприклад, під час вивчення світових мінерально-сировинних ресурсів або ж мінерально-сировинних ресурсів України:

¹⁵ *І зробиш нагрудника судного, роботою мистця, як робота ефоду зробиш його, із золота, блакиті, і пурпуру, і червені та з віссону суканого зробиш його.*

¹⁶ *Квадратовий нехай буде він, зложений удвоє, п'ядь довжина його, і п'ядь ширина його.* ¹⁷ *І понасаджуєш на ньому каменеє насадження, чотири ряди каменя. Ряд: рубін, топаз і смарагд ряд перший.* ¹⁸ *А ряд другий: карбункул, сапфір і яспіс.* ¹⁹ *А ряд третій: опал, агат і аметист.* ²⁰ *А четвертий ряд: хризоліт, і онікс, і берил, вони будуть вставлені в золото в своїх гніздах. (Вихід 28:15-20).*

Приклад анотації до уроку «Магматизм. Вулканізм»:

⁷ *Захиталась земля й затремтіла, і затряслись і хитались підвалини гір, бо Він запалився від гніву. (Псалми 18:7)*

При вивченні опадів можна застосувати:

²⁶ *І вчиню їх та докільля Мого взгир'я благословенням, і спущу дощ в його часі, будуть це дощі благословенні. (Єзекіїль 34:26)*

Потрібно докладати максимум зусиль для виховання молодого покоління гідними громадянами України. Важко переоцінити важливість морально-етичного виховання, яке, перш за все, має розпочинатися у колі сім'ї, а вже потім продовжуватися у навчальних закладах. Саме така спільна праця може прорости найкращими плодами.

Список використаних джерел

<https://irp.te.ua/> Регіональний інформаційний портал Тернопільщина.

<https://www.radiosvoboda.org/> Радіо Свобода.

<https://vidviday.ua/> Туроператор Відвідай.